

TANTÁRGYI TEMATIKA

**Közigazgatási jog 2. (Közigazgatási szervezet 2. Közszolgáltatás-szervezés)
2024/2025. tanév tavaszi szemeszter *nappali* tagozat**

Tantárgy neve	Közigazgatási jog (Szervezeti jog 2.)
Neptun kódja:	J4:KIG(2):KIG2-SZJ
Képzés- tagozat:	osztatlan jogász mester – nappali tagozat
Kreditszáma:	4 kredit
Tantárgyfelelős:	Dr. Nagy Marianna tanszékvezető egyetemi tanár
Számonkérés:	Írásbeli vizsga
Helye:	VI. terem
Időpontja:	hétfő 14-16 jelenléti + Panopto
1. hét: febr. 10.	Követelmények ismertetése. Területi beosztás. Területszervezés Nagy M.
2. hét: febr. 17.	A helyi önkormányzatok I. (Önkormányzati jogok; az önkormányzatok típusai; az önkormányzatok feladat- és hatásköre) Hoffman I.
3. hét: febr. 24.	A helyi önkormányzatok II. (Önkormányzatok igazgatási szervezete; önkormányzati társulás) Hoffman I.
4. hét: márc. 3.	A helyi önkormányzatok III. (Önkormányzati vagyon, gazdálkodás; törvényességi felügyelet) Hoffman I.
5. hét: márc. 10.	Közszolgálati jog I. (Közszolgálati rendszerek; a közszolgálat magyar szabályozása. Fényes M.
6. hét: márc. 17.	Közszolgálati jog II. A közszolgálati tisztviselők jogai és kötelezettségei Fényes M.
7. hét: márc. 24.	Köztisztviselői önkormányzatok Baranyi B.
8. hét: márc 31.	Közigazgatási jog I. (Jogág; közigazgatási jogi norma) Nagy M.
9. hét: ápr. 7.	Közigazgatási Jog II. Jogviszony Fazekas J.
10. hét: ápr. 14.	Közigazgatási jog III. (A közigazgatási cselekmények osztályozása) Nagy M.
11. hét: ápr. 21.	Húsvét
12. hét: ápr. 28.	Közigazgatási jog IV ((közigazgatási aktusok érvényességi követelményei. A közigazgatási aktusok jogi kötöttsége), hibás aktus Bencsik A.
13. hét: máj. 5.	Közigazgatási jog V. A közigazgatási jogi szankció I. Nagy M.
14. hét: máj. 12.	Közigazgatási jog VI. A közigazgatási jogi szankció II. Nagy M.
Tananyag, kötelező és ajánlott irodalom:	A vizsgakövetelményekben az egyes tételcsoportoknál feltüntetve + az előadáson elhangzottak

Vizsgakövetelmények

I. Területi beosztás. Területszervezés

1. A közigazgatási területi beosztása. A területbeosztást szabályozó normák. Általános és speciális területbeosztás
2. Területszervezési hatáskörök megoszlása
3. A községgé nyilvánítás feltételei és eljárási szabályai
4. A várossá nyilvánítás
5. A fővárosi területbeosztás

Tananyag: előadás; Közigazgatási jog Általános rész I. Tankönyv Eötvös Kiadó 2023. (4. Kiadás,) (a továbbiakban: Tankönyv) XI. fejezet 5. pont

Jogszabályok: Alaptörvény

2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól (Mötv.) V. fejezet;

321/2012. (XI. 16.) Korm. rendelet a területszervezési eljárásról

Ajánlott jogszabály és irodalom:

1994. évi XLIII. törvény Budapest főváros közigazgatási területéről és kerületi beosztásáról
A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény magyarázata ORAC Kiadó 2023. 4. kiadás, a továbbiakban: **Mötv. kommentár**) V. fejezet

II. A helyi önkormányzatok

6. A helyi önkormányzatok főbb modelljei: a helyi önkormányzás és a helyi igazgatás
7. A helyi önkormányzás európai standardjai: a Helyi Önkormányzatok Európai Kartája
8. A helyi önkormányzatok típusai a szintenkénti tagozódás szerint; a helyi önkormányzatok szintjei és fajtái a magyar önkormányzati szabályozásban
9. Önkormányzati feladatok szabályozása: a helyi közügy fogalma; kötelező és fakultatív feladatok megkülönböztetése; a községi, a városi, a járási jogú városi és a megyei jogú városi önkormányzati feladatok eltérései a Mötv-ben
10. Az önkormányzatokra ruházott államigazgatási feladatok (címzettek, jogforrások, feladat- és hatáskörök)
11. A fővárosi önkormányzati igazgatás sajátosságai. A megyei önkormányzatok feladata, hatásköre, igazgatási szervezete
12. Az önkormányzatok döntései: rendelet, határozat
13. A helyi önkormányzatok testületi szervei: a testületi szervek tipizálása; a képviselőtestület, a bizottságok, a részönkormányzati testületek;
14. Az önkormányzati adminisztráció vezetésének főbb típusai
15. A polgármester (főpolgármester) és az alpolgármester(ek) / főpolgármester helyettes(ek)/ jogállása; feladat- és hatáskörei a magyar szabályozásban;
16. A jegyző (fővárosi, megyei főjegyző) és az aljegyző jogi helyzete, megbízatása; feladat- és hatásköre a magyar szabályozásban
17. Az önkormányzati (polgármesteri) hivatal irányítása és vezetése, feladatai
18. Az önkormányzati társulások és szerepük a közigazgatásban – az eltérő településméretből adódó problémák kezelése a különböző önkormányzati rendszerekben
19. Önkormányzati társulások a magyar szabályozásban. A közös hivatal
20. Az önkormányzati tulajdon: vagyonelemek; az önkormányzati vagyon, mint a nemzeti vagyon része; az önkormányzati vagyonnal való rendelkezés
21. Az önkormányzatok gazdálkodásának főbb nemzetközi modelljei
22. Az önkormányzatok gazdálkodása a magyar szabályozásban: bevételek, önkormányzati költségvetés; a feladatok ellátásának módjai
23. Az önkormányzatok feletti állami felügyelet elméleti kérdései és főbb modelljei Európában
24. Az Országgyűlés, a köztársasági elnök önkormányzatokat érintő feladat- és hatáskörei

25. A Kormány, az önkormányzatokért felelős miniszter, az önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter és a szakminiszterek feladata, hatásköre az önkormányzatokkal szemben
26. Az önkormányzatok feletti törvényességi felügyelet az Alaptörvény és a Mötv. szerint: a megyei, fővárosi kormányhivatalok törvényességi felügyeleti jogai
27. A bíróságok és az Alkotmánybíróság jogai az önkormányzatok feletti állami felügyelet gyakorlásában

Tananyag: Tankönyv I. XI. fejezet + előadás

Kötelező jogszabályok: Alaptörvény 31-35. cikkek; 1997. évi XV. törvény a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájáról szóló, 1985. október 15-én, Strasbourgban kelt egyezmény kihirdetéséről; **Mötv.**

Ajánlott jogszabályok: 2014. évi LXXV. törvény az európai területi társulásról; 1990. évi C. tv. a helyi adókról; 1996. évi XXV. tv. a helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról; 2011. évi CXCVI. törvény a nemzeti vagyonról; 2011. évi CLII. törvény az Alkotmánybíróságról 37.§; 2017. évi I. törvény a közigazgatási perrendtartásról XXV. fejezet; 119/2012. (VI. 26.) Korm. rendelet a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletének részletes szabályairól

Ajánlott irodalom: PÁLNÉ KOVÁCS Ilona: Modellváltás a magyar önkormányzati rendszerben.

In: A magyar jogrendszer állapota MTA Társadalomtudományi Intézet 2016 583-599.

PÁLNÉ KOVÁCS Ilona: A hatalom térbeli megosztásának örökzöld dilemmái. In: Bihari Ottó- emlékkönyv. 2001. 293-304.; BERÉNYI Sándor: Az európai közigazgatási rendszerek intézményei: 3.6. A területi önkormányzatok. Rejtjel 2003. 303-351.; MOURITZEN, Poul Erik - SVARA, James H.: Leadership at the Apex. Politicians and Administrators in Western Local Governments. Pittsburgh, University of Pittsburgh Press, 2002

HOFFMAN István: Önkormányzati közszolgáltatások szervezése és igazgatása. ELTE Eötvös Kiadó 2009;

HOFFMAN István: Az Alkotmánybíróság döntése a „lex Margitsziget” alaptörvény-ellenességéről szóló alkotmányjogi panaszról. Az önkormányzatok feladat- és hatáskörei védelmének alkotmányos keretei. JEMA 2015. évi 1. szám 3-8.

HOFFMAN István: Gondolatok a 21. századi önkormányzati jog fontosabb intézményeiről és modelljeiről. (A nyugati demokráciák és Magyarország szabályozásainak, valamint azok változásainak tükrében) ELTE Eötvös Kiadó Bp. 2015.

NAGY Marianna: A helyi-területi önkormányzatok és az Alaptörvény Közjogi Szemle 2017. évi 10. szám 16-27.

VIGVÁRI András: Önkormányzati pénzügyek – hazai kihívások és nemzetközi példák
<https://asz.hu/storage/files/files/Szakmai%20kutat%3c3%a1s/2011/t348.pdf?ctid=741>

KALTENBACH Jenő: Az önkormányzati felügyelet. Szeged, Universum Kiadó, 1991.;

KAHL, Wolfgang: Die Staatsaufsicht. Tübingen, Mohr-Siebeck, 2000.

Az Európai Unió tagállamainak közigazgatása (Összehasonlító közigazgatás) szerk.: SZAMEL K.- BALÁZS I.- GAJDUSCHEK GY.- KOI GY. Complex Könyvkiadó 2011.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény magyarázata (Mötv. kommentár) ORAC Kiadó 2023. (4. kiadás)

III. A közigazgatás személyzete

28. A közigazgatás személyzeti rendszere, ennek alapvető sajátosságai
29. A zárt és nyílt személyzeti rendszerek a világ országaiban
30. A közigazgatás személyzeti rendszerének jogi szabályozása Magyarországon
31. A kormánytisztviselői és a köztisztviselői jogviszony keletkezése és megszűnése, feltételrendszere
32. A kormánytisztviselők és a köztisztviselők jogai és kötelezettségei, jogi felelősségük
33. Az utasításoknak való engedelmességi kötelezettség

34. Az összeférhetetlenség a közszolgálati jogban

Tananyag: Tankönyv I. XIII. fejezet + előadás

Ajánlott jogszabály: 2011. évi CXCV. törvény a közszolgálati tisztviselőkről, 2018. évi CXXV. törvény a kormányzati igazgatásról IV-IX. rész, 2019. évi CVII. tv. a különleges jogállású szervekről és az általuk foglalkoztatottak jogállásáról

Ajánlott irodalom: LŐRINCZ Lajos: A közigazgatás alapintézményei HVG-Orac 2010 (2011) V. rész; JÓZSA Zoltán: A közszolgálat helyzete Európában: reformok, jövőképek = Forum. Acta juridica et politica. 2. évf. 1. sz, 2012. 135-148.; GAJDUSCHEK György: Átpolitizált közszolgálat. A személyzeti hatáskörök telepítése a magyar közszolgálat jogi szabályozásában Állam- és Jogtudomány, 2012. vol. 53. no. 1, 3-27.; GYÖRGY István: Alkotmányos közszolgálat. In: Ünnepi tanulmányok Rácz Attila 75. születésnapja tiszteletére, 2013. 201-214.; Az Európai Unió tagállamainak közigazgatása (Összehasonlító közigazgatás) szerk.: SZAMEL K.- BALÁZS I.- GAJDUSCHEK GY.- KOI GY. Complex Könyvkiadó 2011

IV. A köztestületek

35. A köztestületi önkormányzatok alapvető ismérvei, szabályozásuk a magyar jogban

36. A köztestületi önkormányzatok fajtái

37. A köztestületi önkormányzatok tagsága; a tagsági viszony jogi tartalma

38. A köztestületek által végzett feladatok; közhatalmi jogkörük

39. A köztestületek önkormányzati jogai

40. A köztestületi önkormányzatok szervezeti struktúrája (vertikális és horizontális felépítés; testületek, tisztségviselők, igazgatási szervek; a belső demokrácia garanciái, a tagok jogvédelme)

41. A köztestületi önkormányzatok feletti állami felügyelet

Tananyag: Tankönyv I. XII. fejezet+ Előadás

Kötelező jogszabály: 2006. évi LXV. törvény az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról (köztestület 8/A.§)

Ajánlott jogszabályok: az 1994. évi XL. tv. a Magyar Tudományos Akadémiáról; az 1991. évi XLI. tv. a közjegyzőkről, az 1999. évi CXXI. tv. a gazdasági kamarákról, a 2017. évi LXXVII. tv. az ügyvédi tevékenységről

Ajánlott irodalom: FAZEKAS Marianna: A köztestületekről I-II. Magyar Közigazgatás 1993/3., 4. sz.; FAZEKAS Marianna: A köztestületek szabályozásának egyes kérdései. Rejtjel Kiadó 2008., különösen 11-99.; FAZEKAS Marianna: Karok és rendek. (Néhány gondolat a köztestületekre vonatkozó szabályozás új fejleményeiről) In: Patyi András, Lapsánszky András (szerk.): Rendszerváltás, demokrácia és államreform az elmúlt 25 évben: Ünnepi kötet Verebelyi Imre 70. születésnapja tiszteletére. Budapest: Akadémiai Kiadó, 2014. 137-145.

BERÉNYI Sándor: Az európai közigazgatási rendszerek intézményei. Rejtjel Kiadó 2003. 3.8. Köztestületi önkormányzatok 396-403.; BARABÁS Gergely: A Kúria ítélete a Magyar Orvosi Kamara tagdíjszabályzatában foglalt regisztrációs díjfizetési kötelezettséget előíró szabály hatályon kívül helyezéséről: közigazgatási bíróság által gyakorolt normakontroll közigazgatási perben. Jogesetek Magyarázata (JEMA). – 2014 (5. évf.) 4. sz. 37-62.

V. A közigazgatási jog elméleti kérdései

42. A közigazgatási jog kialakulása, helye a jogrendszerben, a közigazgatási jog tárgya, a szabályozás módszere; a közigazgatási jog jogforrásai

43. A közigazgatási jogi norma fogalma, fajtái; normaszervezet; a közigazgatási jogi normák érvényesülése; a normaérvényesülés alaptípusai

44. A közigazgatási jogviszony alanyai, tárgya és tartalma az egyes jogviszonyfajtákban I. (A közigazgatási szervezetrendszeren belüli jogviszonyok: hierarchikus irányítási jogviszonyok; törvényességi felügyeleti jogviszonyok; közigazgatási szervben belüli jogviszonyok; közigazgatási szervek mellérendeltségi jogviszonyai)
45. A közigazgatási jogviszony alanyai, tárgya és tartalma az egyes jogviszonyfajtákban II. (A külső igazgatás jogviszonyai: a (közhatalmi) hatósági jogalkalmazói jogviszonyok. A közigazgatási szervek és külső jogalanyok közötti mellérendeltségi jogviszonyok)
46. A közigazgatási jogviszonyok keletkezése és megszűnése; a jogi tények
47. A közigazgatási aktus fogalma, elhatárolása a tényleges cselekvésektől, a közigazgatás más jogágakba tartozó aktusaitól. A tényleges cselekmények ismérvei, fő fajtái
48. A közigazgatási aktusok osztályozásának szempontjai; az aktusok fő fajtái (normatív és konkrét aktusok elhatárolása; a konkrét aktusok alapvető csoportjai)
49. A közigazgatási rendszer működési aktusai
50. Az egyedi közhatalmi közigazgatási jogi aktusok fogalma, rendszerezése, fajtái
51. Mellérendeltségi aktusok; a közigazgatási szerződés fogalma, dogmatikai jellemzői; a közigazgatási szerződések fajtái
52. A köztisztviselési aktusok
53. A közintézményi aktusok
54. Az aktusok érvényességi kellékei
55. A közigazgatási aktusok jogi kötöttsége. Mérlegelési jog, méltányosság a közigazgatási jogalkalmazásban
56. A hibás közigazgatási aktusok és azok fajtái
57. A közigazgatási aktus hatálya

Tananyag: Közigazgatási jog. Általános rész III. Eötvös Kiadó 2023. (Átdolgozott, hatályosított III. Kiadás I. rész (I-V. fejezetek) + előadás (továbbiakban Tankönyv III.)

Ajánlott jogszabályok: 2010. évi CXIII. törvény a jogalkotásról; 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet a jogszabályszerkesztésről; 32/2010. (XII. 31.) KIM rendelet a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről

Ajánlott irodalom: MADARÁSZ Tibor: Gondolatok az államigazgatási jogi normáról Jogtudományi Közlöny 1976/6.; Közigazgatás és jog KJK 1987. II. fejezet. 2. A szabályozás és az egyedi államigazgatási cselekvés egysége 41-51.; A magyar államigazgatási jog alapjai. Tankönyvkiadó, Budapest 1989. 205-225., 367-383.; JAKAB András: A jogszabálytan főbb kérdéseiről 3. fejezet. A jogforrási hierarchia 81-163.

VI. A közigazgatási jogi szankció

58. A közigazgatási jogi felelősség elméleti alapjai. A szankció szerepe a közigazgatási jogban.
59. A közigazgatási jogi szankció fogalmi elemei. Hiányzó elemek a fogalomból.
60. A szankciók funkciói.
61. A szankciók főbb fajtái.

Tananyag: Tankönyv III. X. fejezet

Ajánlott jogszabály: 2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről

2017. évi CXCV. tv. a közigazgatási szabályszegések szankcióiról

Ajánlott irodalom: NAGY Marianna: Közigazgatási jogi szankciórendszer Osiris Bp. 2000. különösen 17-37.; NAGY Marianna: Interdiszciplináris mozaikok a közigazgatási felelősség dogmatikájához. ELTE Eötvös Kiadó 2010 NAGY Marianna: Dogmatikai alibi megoldások – a közigazgatási szankciós törvényről Jogtudományi Közlöny 2018. évi 5. szám 252-259; NAGY Marianna: Quo vadis Domine? Elméletek a szabálysértések helyéről a 2012. évi szabálysértési törvény kapcsán Jogtudományi Közlöny 2012. évi 5.szám 217-226.